Včelařský spolek pro Mladou Boleslav a okolí z.s.

Vážené přítelkyně, vážení přátelé,

pravidelně se scházíme na jaře a na podzim abychom zhodnotili naši činnost za uplynulé období a případně rozhodli o dalším vývoji našeho nezávislého spolku. V současném složitém období se nám zatím daří pro naše členy zajistit např. dostatek speciálního krmiva pro včely, dostatečné množství prostředků na ochranu včelstev dle požadavků jednotlivých včelařů, společné odevzdání směsných vzorků zimní měli nebo zajištění společného vzdělávání, což v stávající situaci považuji za velký úspěch.

Co se týká zdrojů snůšky, musíme konstatovat, že v regionu mladoboleslavska se jednalo o nadprůměrný rok. Bylo to způsobeno nepoškozením mrazem květů akátu, což je dnes již výjimečná situace, která se opakuje bohužel po mnoha letech. V ostatních regionech, kde včelaří členové našeho spolku, se spíše jednalo z hlediska produkce medu o průměrný až podprůměrný rok. Pouze někde byly problémy s melecitozním medem, který se nedal z plástů ani vytočit.

Když si promítneme každoroční počasí, musím konstatovat, že bude asi něco pravdy na tom, že se jedná o klimatické změny, které nám přináší extrémní počasí. Letos na jaře na rozdíl od minulých let však probíhalo jaro pozvolně a nebyly extrémní výkyvy. Možná k tomuto dobrému snůškovému roku přispěly i úhyny včelstev. Bylo proto menší zavčelení krajiny, a tudíž i více zdrojů potravy pro naše včelstva.

Je vidět, že se začíná projevovat i převčelenost naší „průmyslové" krajiny, kde kromě velké chemizace zemědělské výroby dochází k úbytku přirozených zdrojů nektaru i pylu. Jako včelaři bychom se alespoň my měli nad tím zamyslet a pomáhat tomu alespoň jako jednotlivci. Po loňském úhynovém roce sezóny 2024/2025, kdy se roztoč varroa přemnožil, docházelo k masivním úhynům včelstev, zejména v důsledku virových nákaz, které se přenášely loupežemi a také tím, že stále chováme včelstva s matkami, která nemají odolnost k většině včelích virů a nedovedou si poradit s naší tradičním a dlouholetým parazitem – roztočem varroa destructor. Také dostatečně nevyužíváme zootechnické opatření v podobě vyřazování (brakace) matek, která nemají potencionál odolnosti. Možná se již také začíná projevovat neúčinnost používaných tradičních léčiv na bázi amitrázu, která používáme mnoho let v podobě léčiv, která měli či mají název Tactic, Varidol nebo dnes nových výrobků jako je Apitraz a Apivar.

Jen díky tomu, že u nás převažuje hobby styl včelaření a chovatelé jsou ochotni si opětovně sáhnout do vlastní peněženky se stavy včelstev každoročně obnovují. Pořádný podnikatel by se k tomu asi neodhodlal a s takovýmto podnikáním skončil. Hledejme proto cesty, jak tyto ztráty snižovat. Stojí to peníze každého z nás. Je nebezpečí, že nám to doma rodinní příslušníci vysvětlí, proč máme se včelařením skončit.

Kontaktní adresy: Včelařský spolek pro Mladou Boleslav a okolí z.s., Sídlo: 17. listopadu 1335, 293 01 Mladá Boleslav, IČ: 045 37 335,
vsmbo@vsmbo.cz, číslo bank.spojení: 0272915415/0300; zapsán: Městský soud v Praze, L 63917; Datová schránka: hgz4sss
Předseda: Ing. Jiří Šturma, Hrdlořezy 169, 293 07 Josefův Důl, tel: 605 233 633
Místopředseda: Jiří Plaček, Galetova 425, 293 01 Mladá Boleslav, tel: 734 602 671

Je proto na každém včelaři, pro jaká opatření, včetně druhu léčiv, se rozhodne. Z tohoto důvodu jsme letos opětovně zvolili variantu objednávání dotovaných léčiv našim spolkem, který se asi osvědčil. Budeme v tomto systému pokračovat i v roce 2026. Počátkem února opět zveřejníme tabulku na našem webu, aby si včelaři mohli tyto chemikálie objednat. Po zaplacení budou přípravky objednány a adresně prostřednictvím důvěrníků předány jednotlivým včelařům. Každý dostane jen to, co si objedná. Pro začínající včelaře a nové členy, kteří budou přijímáni během roku, objednáme základní léčiva navíc. Ostatní dlouhodobí členové si musí tyto přípravky objednat na celé období roku 2026. Pokud si léčiva neobjednají, budou si je muset individuálně objednat prostřednictvím komerčních veterinárních lékařů. Nejhorší variantou by pro své okolí byli včelaři, kteří by si neobjednali nic, a ponechali včelstva svému osudu. Doufám ale, že mezi našimi členy žádný takový není.

Zároveň si ale musíme uvědomit, že používáním každé chemické látky, která do včelstva nepatří dochází k začarovanému kruhu. Použitím chemické látky – léčiva se sice odstraní patogen, ale zároveň tím opětovně poklesne odolnost včelstva. Je potvrzena i skutečnost, že tam kde se používají dlouhodobě chemické látky dochází ke zvýšenému nárůstu negativního působení roztoče a virů a dochází ke zkracování opakování tzv. úhynových roků, kdy se roztoč varroa přemnoží a včelí viry vyvolají katastrofální úhyny.

Přeložením článků téměř celého webu švédského chovatele včel pana Erika Österlunda, jež najdete na našich webových stránkách, je pro všechny včelaře k dispozici dostatek informací ke zvládání varroózy jako komplexního onemocnění. Je zde aplikováno 6 opatření (monitoring výskytu roztoče na jaře, zúžení vletového otvoru, volná stavba do podmetu, sledování podložek před úly na výskyt poškozených včel, ošetření utěrkami napuštěných thymolem v nízkých dávkách, chovem odolných linií a plemen včelstev, na základě doporučení tohoto švédského včelaře). Tato opatření již 5 sezonu zajišťují u včelařů našeho spolku, kteří je používají, bezztrátové včelaření, popřípadě se ztrátami do 10 % stavů zazimovaných včelstev. Dovolím si vyslovit konstatování, že varroóza jako samostatné působení roztoče se dá lehce zvládat. Nesmí se však rozšíření nákazy na vlastní včelnici nechat bez povšimnutí celou sezónu, protože jinak se k varroóze přidruží včelí viry a pak už je zvládání tohoto komplexního onemocnění mnohem a mnohem složitější. Dnes se objevují i nové poznatky o tom, že viry se množí v samotném roztoči a když se objeví nadměrná nákaza v počtu virových částic, pak tyto včelí viry už ani roztoče nepotřebují a včely si je předávají potravou či krmením larev nebo se i potvrdil přenos nakaženými vajíčky prostřednictvím nakažené matky či spermatem nakažených trubců.

Stále platí, že včelař se musí učit a sledovat, co je v oblasti chovu včel nového. Bohužel tyto novinky jsou ve světě známe již několik let, tj. minimálně od roku 2015 a jen k nám se dostávají se zpožděním.

Kontaktní adresy: Včelařský spolek pro Mladou Boleslav a okolí z.s., Sídlo: 17. listopadu 1335, 293 01 Mladá Boleslav, IČ: 045 37 335,
vsmbo@vsmbo.cz, číslo bank.spojení: 0272915415/0300; zapsán: Městský soud v Praze, L 63917; Datová schránka: hgz4sss
Předseda: Ing. Jiří Šturma, Hrdlořezy 169, 293 07 Josefův Důl, tel: 605 233 633
Místopředseda: Jiří Plaček, Galetova 425, 293 01 Mladá Boleslav, tel: 734 602 671

Bohužel nařízený postup Státní veterinární správou nepostihuje v současné nákazové situaci skutečný stav ve včelstvech a ten, kdo neošetřuje včelstva v průběhu roku nebo ten kdo nerozchovává prověřené linie a plemena včelstev a staví na matkách, které vyžadují stále zvyšující se dávky léčiv, má nadměrné úhyny či na jaře je úplně bez včel. Je to obecně důsledek velkého infekčního tlaku okolí – vinou spolupůsobení minimálně tří až čtyř hlavních příčin. Jedná se o zhoršující se, řekl bych kriticky se zhoršujícího se životního prostředí v důsledku používání pesticidů, desikantů a jiných chemických látek v zemědělství, kdy se provádí plošné postřiky a tím dochází k zasažení včelstev i podprahovými množstvími těchto látek. Jejich rezidua a jejich metabolity mají vyšší toxicitu než původní postřikové látky. Existují vědecké práce, které zjistily i vzájemnou interakci mezi pesticidy, které se používají na ochranu hlavně řepky, a viry, které jsou obecně jinak běžné ve včelí populaci. Při zhoršené imunitě a výživě včelstev pak tyto viry, kterých je v současnosti známo asi 24 druhů, za společného působení agresivní nosemy – Nosema cereanae způsobí, že včelař během 10 dnů až 1 týdne je bez včel, přestože skoro nic před tím nenasvědčovalo zhoršujícímu se stavu ve včelách a včelstva byla početně silná. Řada včelařů je pak velmi překvapená, že nemají na podzim ani co ošetřovat, jsou i tací, kteří zapálí fumigační pásky v domnění, že udělali pro svá včelstva maximum, a vlastně „ošetřují" prázdné úly.

Osobně se mi osvědčilo se zvýšenou pozorností sledovat včelstva, u kterých se objevují pokusy o loupež nebo na která podnikají zvýšené útoky vosy. Vosy jsou totiž v přírodě predátory a jsou tak indikátory oslabených včelstev. Včelstva, která jsou v pořádku bez zvýšené nákazy, s dobrou matkou a v dostatečné síle jsou schopná se pokusům vos o útok velice dobře vypořádat.

Pokud se již objeví pokles počtu včel ve včelstvech i při velkých plochách plodu, pak je lepší tato včelstva nezachraňovat a je lepší ztráty „přijmout už na podzim" a tato nakažená včelstva utratit. Jinak se většinou stane to, že se postupně tato situace rozšíří do dalších okolních úlů.

Jak už to v životě bývá, tak „neštěstí nechodí po horách, ale po lidech" nebo v přeneseném slova smyslu po našich včelách. V sousedních katastrech, kde včelaří naši členové, se objevila ohniska nákazy americké hniloby včelího plodu – či zkráceně moru včelího plodu. Ochranná pásma těchto ohnisek bohužel zasáhla katastry obcí Čistá, Hrdlořezy, Bělá p. Bezdězem, Březinka a Plužná. Jak už jsme zveřejnili na našem webu byly odebrány vzorky měli a provedeny prohlídky včelstev na přítomnost klinických příznaků. V řadě případů byla nalezena ve vzorcích měli přítomnost spór této nemoci, ale prohlídkami v červenci při kontrole rozebrání plodových plástů nebyly veterinární službou nalezeny klinické příznaky. Je to trochu s podivem, ale dokážete si představit, jak v tomto bezsnůškovém období mohly prohlídky ve skutečnosti probíhat. Všichni si to umíme představit, když hrozí loupeže, tak každý strašně spěchá a prohlídka, která spočívá v odebrání jednoho libovolného plodového plástu, asi nákazu v podobě kliniky neobjeví. Vzorky se budou znovu odebírat na přelomu

Kontaktní adresy: Včelařský spolek pro Mladou Boleslav a okolí z.s., Sídlo: 17. listopadu 1335, 293 01 Mladá Boleslav, IČ: 045 37 335,
vsmbo@vsmbo.cz, číslo bank.spojení: 0272915415/0300; zapsán: Městský soud v Praze, L 63917; Datová schránka: hgz4sss
Předseda: Ing. Jiří Šturma, Hrdlořezy 169, 293 07 Josefův Důl, tel: 605 233 633
Místopředseda: Jiří Plaček, Galetova 425, 293 01 Mladá Boleslav, tel: 734 602 671

ledna a února a poté asi budou znovu, v případě pozitivních vzorků měli, následovat prohlídky veškerých plodových plástů. Myslím si, že tyto řádně provedené prohlídky teprve ukážou intenzitu rozšíření nákazy na stanovištích zasažených katastrů.

Z těchto preventivních důvodů výbor nabídne všem včelařům, kteří sousedí s ochrannými pásmy tj. katastr obce Josefův Důl, Dalovice, Bukovno, Bradlec, Debř, Michalovice, Podlázky a Bítouchov, že jim spolek zaplatí v akreditované laboratoři fy Agrola Jindřichův Hradec případný rozbor měli na přítomnost spór moru včelího plodu.

I z těchto důvodů vás chceme na dnešní valné hromadě trochu vzdělat nejen v diagnostice tohoto onemocnění, ale také jaké postupy a opatření realizovat na vlastní včelnici každého včelaře, aby se maximálně použily postupy k snižování případného infekčního tlaku tohoto onemocnění. Protože se jedná o onemocnění, které je úzce svázané miliony let s životem včelstev, tak je známo, že některá včelstva se umí tomuto napadení bránit. Je proto nutné jim ze strany včelaře pomoci a nepoužívat postupy, které to včelám stěžují.

Protože je cesta chovu s minimem chemie či bez chemie v úlech velice i ekonomicky náročná, jsme rádi, že nás podporují místní samosprávy. Podařilo se zajistit nákup 6 kontejnerů speciálního, invertního krmiva pro včely zn. Apivital. Odebrali jsme tak cca 8400 kg. Prodávali jsme ho našim členům za dotovanou cenu 15,- Kč, přestože pořizovací cena bez dopravy je 30,- Kč. Požadavky zájemců byly vykryty a příští rok v této akci budeme pokračovat, pokud se nám podaří zajistit financování ze strany místní samosprávy. To ale není jisté, protože předpokládáme, že i na obce bude značný dopad úsporných opatření probíhajících ve státním rozpočtu a rozpočtovém určení daní.

Nyní mi nezbývá než se zmínit i o dotacích a darech, které máme možnost čerpat od spřízněných měst a obcí. V letošním roce jsme obdrželi příspěvek na naši činnost od Mladé Boleslavi, Kosmonos, Doks, Hrdlořez, Karlovic, Bradlce, Čisté, Hrubé Skály, Dalovic, Bukovna, Krnska a Března. Peníze jsme čerpali na činnost, pokud tato dotace nebyla účelově vázána, a v případě Kosmonos, Doks a Mladé Boleslavi na nákup krmiv, jak jsem se již zmínil dříve. Poděkování za spolupráci při opylování zemědělských plodin patří i Zemědělské společnosti Bukovno a ZEA-LAND Roudný. Všem našim příznivcům chceme tímto velice poděkovat. Zároveň postupně předáváme vyúčtování účelově vázaných dotací a doufáme, že i v příštím roce bude tato úspěšná spolupráce opětovně probíhat.

Nyní se vrátím k činnosti výboru, protože i tuto oblast naší činnosti dnes musíme projednat. Výbor se pravidelně měsíčně scházel a řešil dříve mnou uváděné činnosti. Zda je naše snažení úspěšné, to musíte zhodnotit vy, naši členové. Hospodaření našeho spolku je také zodpovědné, budete se o tom moci přesvědčit. Snažíme se o uspokojování potřeb včelařů, ale vždy se spoluúčastí včelaře, aby finanční prostředky, se kterými hospodaříme, byly

Kontaktní adresy: Včelařský spolek pro Mladou Boleslav a okolí z.s., Sídlo: 17. listopadu 1335, 293 01 Mladá Boleslav, IČ: 045 37 335,
vsmbo@vsmbo.cz, číslo bank.spojení: 0272915415/0300; zapsán: Městský soud v Praze, L 63917; Datová schránka: hgz4sss
Předseda: Ing. Jiří Šturma, Hrdlořezy 169, 293 07 Josefův Důl, tel: 605 233 633
Místopředseda: Jiří Plaček, Galetova 425, 293 01 Mladá Boleslav, tel: 734 602 671

využity na maximum a byla vždy dostatečná finanční rezerva. Podrobnou zprávu za část letošního roku připravil pokladník spolku př. Radoš v samostatné zprávě.

Nově se nabízí od letošního srpna možnost čerpat dotaci na technické vybavení z fondů evropské unie individuálně na Státním zemědělském intervenčním fondu (SZIF) prostřednictvím Portálu farmáře. Zde není 5% poplatek za zprostředkování vyřízení dotace vyžadován.

O čerpání dotace na zazimovaná včelstva 1.D nás ve své zprávě bude informovat př. Hužera.

Asi jste ale zaznamenali nepatrný posun u národní dotace 1.D na zazimování včelstev. Zde se naopak podařilo prosadit ve spolupráci se SZIFem zlepšení postavení nečlenů ČSV.
V současnosti žádají o dotaci 1.D všichni nečlenové ČSV na sekretariátu ČSV. Bohužel zatím pro nečleny zůstala povinnost opatřit si tzv. „Potvrzení o umístění včelstev" na území, které „spravuje" příslušná základní organizace Českého svazu včelařů. U míst, kde nepůsobí žádná základní organizace ČSV (např. u nás na mladoboleslavsku) není toto „Potvrzení o umístění včelstev" nutné. Pro členy našeho spolku zde, na území bývalé ZO Mladá Boleslav, je to veliká výhoda. Tento nový postup je obrovské zjednodušení a nečlenové ČSV nebudou mít v oblasti dotací se základními organizacemi ČSV nic společného. Bohužel musíme konstatovat, že vzhledem k úsporným opatřením se objem finančních prostředků na národní dotaci 1.D snížil o cca polovinu. V předcházejících obdobích dostávali včelaři vždy asi 100 milionů Kč, letos však bylo vyčleněno pouze 37 milionů. Vychází tak předběžně kolem 40 – 60 kč na včelstvo. Řada včelařů proto o tuto dotaci ani nežádala. Velká nová výhoda se letos otevřela pro včelaře, kteří využili tzv. „Portál včelaře", kdy již není nutné požadovat po ZO ČSV, kde má včelař umístěna svá včelstva tzv. Potvrzení o umístění, protože v rámci Portálu včelaře si tyto podklady o umístění vyřídí mezi sebou sekretariát ČSV s jednotlivými ZO mezi sebou.

Vážení přátelé, to by bylo ve stručnosti, co se odehrálo za uplynulé období v našem spolku. Na závěr mi prosím dovolte, abych vyjádřil přesvědčení, že náš spolek bude fungovat i v dalších letech a bude hájit zájmy zodpovědných a samostatných včelařů, aby naše včelstva prosperovala při plném zdraví a s přijatelným užitkem pro svého chovatele.

Mladé Boleslavi 1.12.2025

Ing. Jiří Šturma, předseda

Kontaktní adresy: Včelařský spolek pro Mladou Boleslav a okolí z.s., Sídlo: 17. listopadu 1335, 293 01 Mladá Boleslav, IČ: 045 37 335,
vsmbo@vsmbo.cz, číslo bank.spojení: 0272915415/0300; zapsán: Městský soud v Praze, L 63917; Datová schránka: hgz4sss
Předseda: Ing. Jiří Šturma, Hrdlořezy 169, 293 07 Josefův Důl, tel: 605 233 633
Místopředseda: Jiří Plaček, Galetova 425, 293 01 Mladá Boleslav, tel: 734 602 671